

*Гоменюк Я.М., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 « Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Ларікова Т.В., к.е.н.,
доцент кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу*

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ МЕХАНІЗМ ДОХОДІВ І ВИТРАТ БАНКІВ

Основна мета діяльності банків є одержання максимального прибутку при забезпеченні сталого тривалого функціонування і міцної позиції на ринку. Розмір отриманого банком фінансового результату відображає його реальний стан активно-пасивних операцій.

Важливе значення для здійснення об'єктивної і неупередженої аналітичної оцінки доходів і витрат має інформаційне забезпечення аналізу. В інформаційному просторі збирається, зберігається, перетворюється і передається управлінська інформація відповідно до цілей управління, стану керованого процесу, управлінського впливу. В процесі збору, обробки і збереження, інформація перетворюється у комплексну інформаційну базу. Основа інформаційної бази — це сукупність інформації, що відповідає системі управління банком і підсистемі управлінського обліку [4, с. 63].

Формування та групування інформації за доходами і витратами здійснюється за такими етапами: збирання та обробка інформації фінансових результатів діяльності центрів відповідальності та банку загалом; обробка та систематизація інформації; контроль, аналіз і регулювання даних; формування облікових та аналітичних реєстрів.

У межах інформаційно-аналітичного поля банку реалізується низка завдань: аналіз і контроль доходів і витрат з метою підвищення їх ефективності; аналіз прибутковості, доходності, рентабельності банку на підставі інформації про доходи і витрати банку; аналіз ефективності роботи банку; управління та мінімізації ризиків, які пов'язані із отриманням доходів.

Незважаючи на те, що наукові та періодичні видання приділяють велику увагу питанням аналізу доходів і витрат, зазвичай детально розглядається один або кілька напрямків такого аналізу, тоді як інші взагалі не враховуються або тільки перелічуються. Під час порівняльного аналізу слід враховувати такі фактори

впливу на діяльність банків, як розмір активів банку, його місцезнаходження, спеціалізацію на ринку банківських послуг.

Існує велика кількість підходів щодо побудови корпоративної системи аналізу доходів і витрат банків, структура якої визначається специфікою діяльності кожного з них. В узагальненому вигляді таку методику побудовано за такими напрямками: горизонтальний (трендовий) аналіз доходів і витрат; вертикальний (структурний) аналіз доходів і витрат; порівняльний аналіз доходів і витрат; аналіз коефіцієнтів дохідності та витратності; факторний аналіз доходів і витрат [1, с. 79].

Доцільно зупинитись на коефіцієнтному аналізу доходів і витрат, де використовувати відносні показники, за допомогою яких можливо визначити дохідність, витратність, прибутковість банку. У підручнику Л.М. Кіндрацької «Фінансовий та управлінський облік у банках» для аналізу діяльності центрів відповідальності наведено низку таких показників: доходи центру/загальні доходи банку; доходи центру/витрати центру; доходи центру/обсяг операцій центру; витрати центру/обсяг операцій центру; прибуток центру/обсяг операцій центру; витрати центру/доходи центру; витрати центру/середньооблікова чисельність працівників [2, с. 700].

Однак, використовуючи такі показники неможливо оцінити ефективність роботи діяльності банку. Тому необхідно аналізувати доходи в витрати за кожним банківським продуктом або операцією. Для аналізу витратності необхідно співвідносити обсяг витрат і доходів — для визначення ефективності понесених витрат; обсяг витрат із кількістю клієнтів — для визначення рівня витрат на одного клієнта; обсяг витрат із кількістю працівників — для визначення ефективності роботи працівників структурних підрозділів.

Зважаючи на те, що основними статтями доходів і витрат є процентні складові. Тому моделі їх факторного аналізу найрозробленіші та найвживаніші [3, с. 16].

За методикою факторного аналізу процентних витрат проходить аналіз, який здійснюється через проходження трьох етапів. На першому етапі відбувається визначення абсолютної зміни обсягів процентних витрат у звітному періоді, на наступному етапі оцінюється кількісний вплив чинників на зміну процентних витрат, і на останньому етапі відбувається оцінка загального впливу чинників на змінну процентних витрат.

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновки про доцільність проводити дослідження та вдосконалювати методики аналізу доходів і витрат, оскільки прогнозування таких показників впливає на максимізацію прибутку банку.

Література

1. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності [Текст]: Підручник / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2004. — 599 с.
2. Кіндрацька Л. М. Фінансовий та управлінський облік в банках [Текст]: підручник / Л. М. Кіндрацька. — К. : КНЕУ, 2008. — 816 с.
3. Кочетков В.М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти [Текст]: Монографія / В.М. Кочетков. — К.: КНЕУ, 2002. — 238 с.
4. Новак В. О. Інформаційне забезпечення менеджменту [Текст]: навч. посібник / В. О. Новак, Л. Г. Макаренко, М. Г. Луцький. — К. : Кондор, 2006. — 462 с.
5. Управління прибутком банку [Текст]: монографія / О.А. Криклій, Н.Г. Маслак. — Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2008. — 136 с.

*Кагадій І.І., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 « Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Ларікова Т.В., к.е.н.,
доцент кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу*

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ КОРПОРАТИВНИХ КЛІЄНТІВ БАНКУ

Кредитна діяльність є невід'ємною частиною життєдіяльності банківської установи. Залучення коштів із подальшим їх інвестуванням і вкладенням — основна функція кожного банку. Тому надання кредитів банком повинно бути доцільним і рентабельним. Одним із інструментів ефективності формування якісного кредитного портфеля, чинником безпеки при кредитуванні банку є оцінка кредитоспроможності позичальника. Поняття кредитоспроможності розглядають, з одного боку, як оцінку платоспроможності клієнта банку в найближчій перспективі, з іншого — ступінь ризику банку, пов'язаного з можливістю неповернення кредиту в строк, який зазначено в кредитному договорі. За цими двома напрямками можна ранжувати позичальників за їхньою надійністю, залежно від цього визначати розмір кредиту, відсоткову ставку за кредитом, строк надання [2, с. 126].